

I.
2

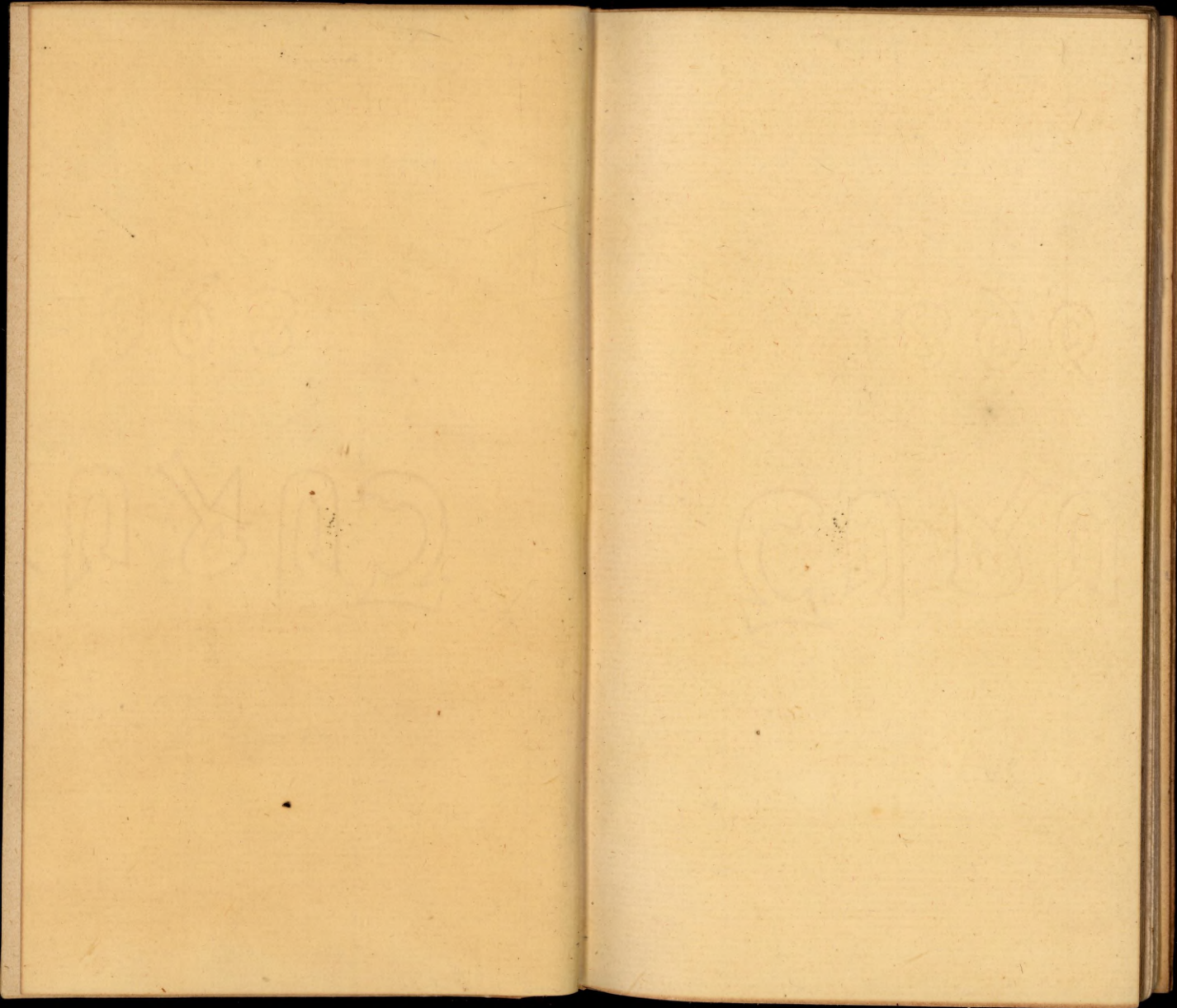
RMK. I.

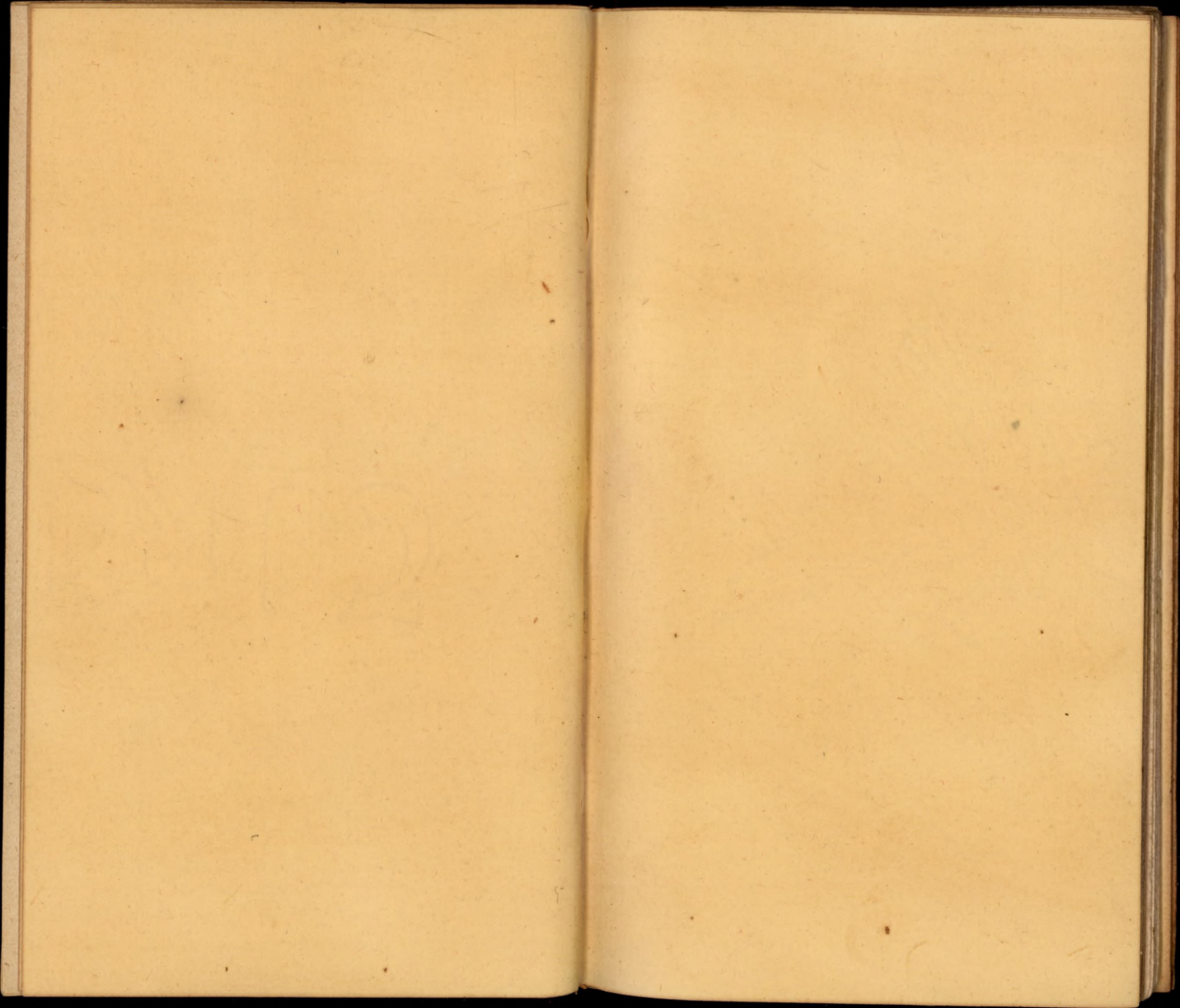
1422

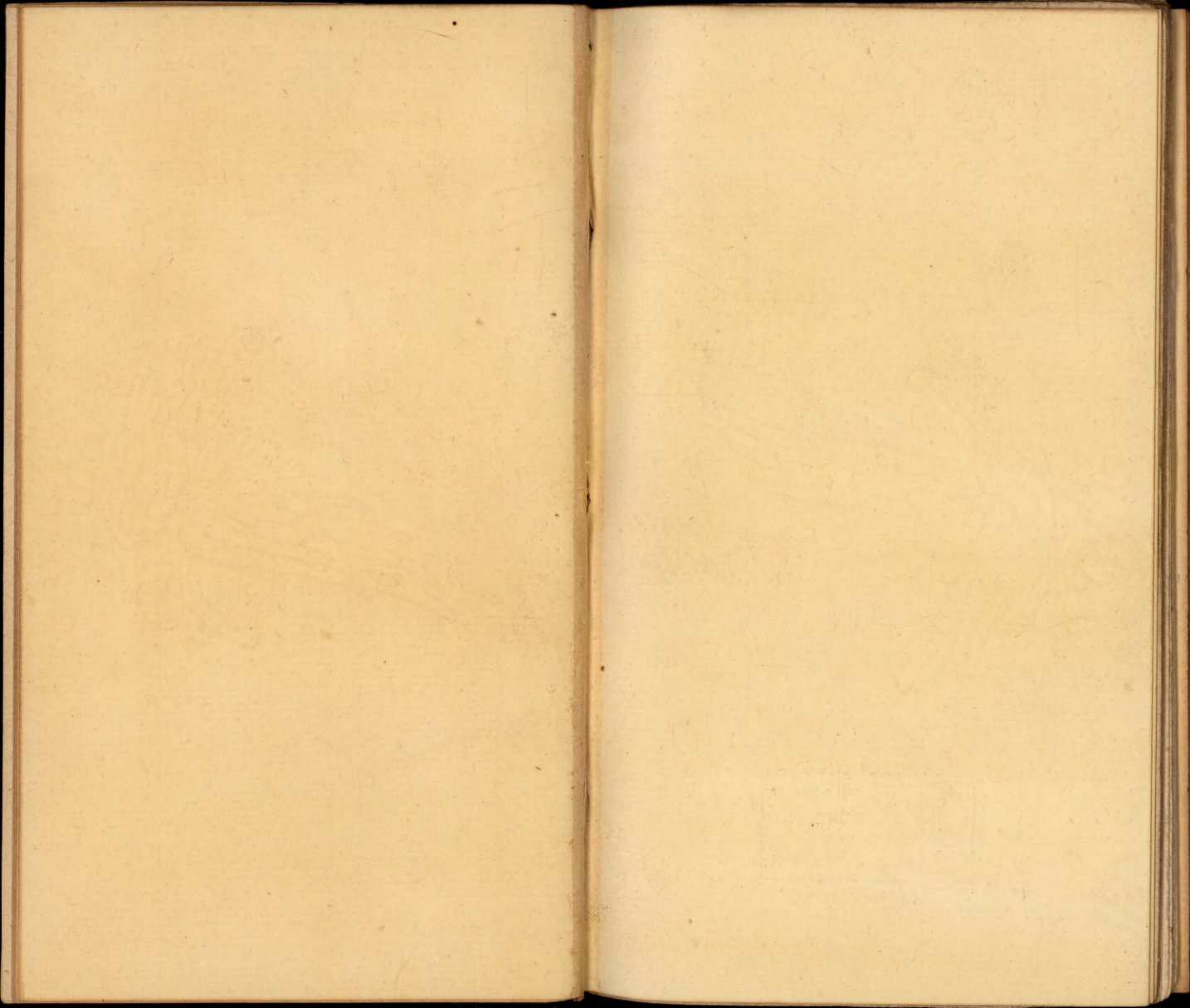
RÓTH ÉS BÖRCSÖK
KÖNYVKÖTÉSZETE
BUDAPEST V. JÓZSEF-TÉR 5.

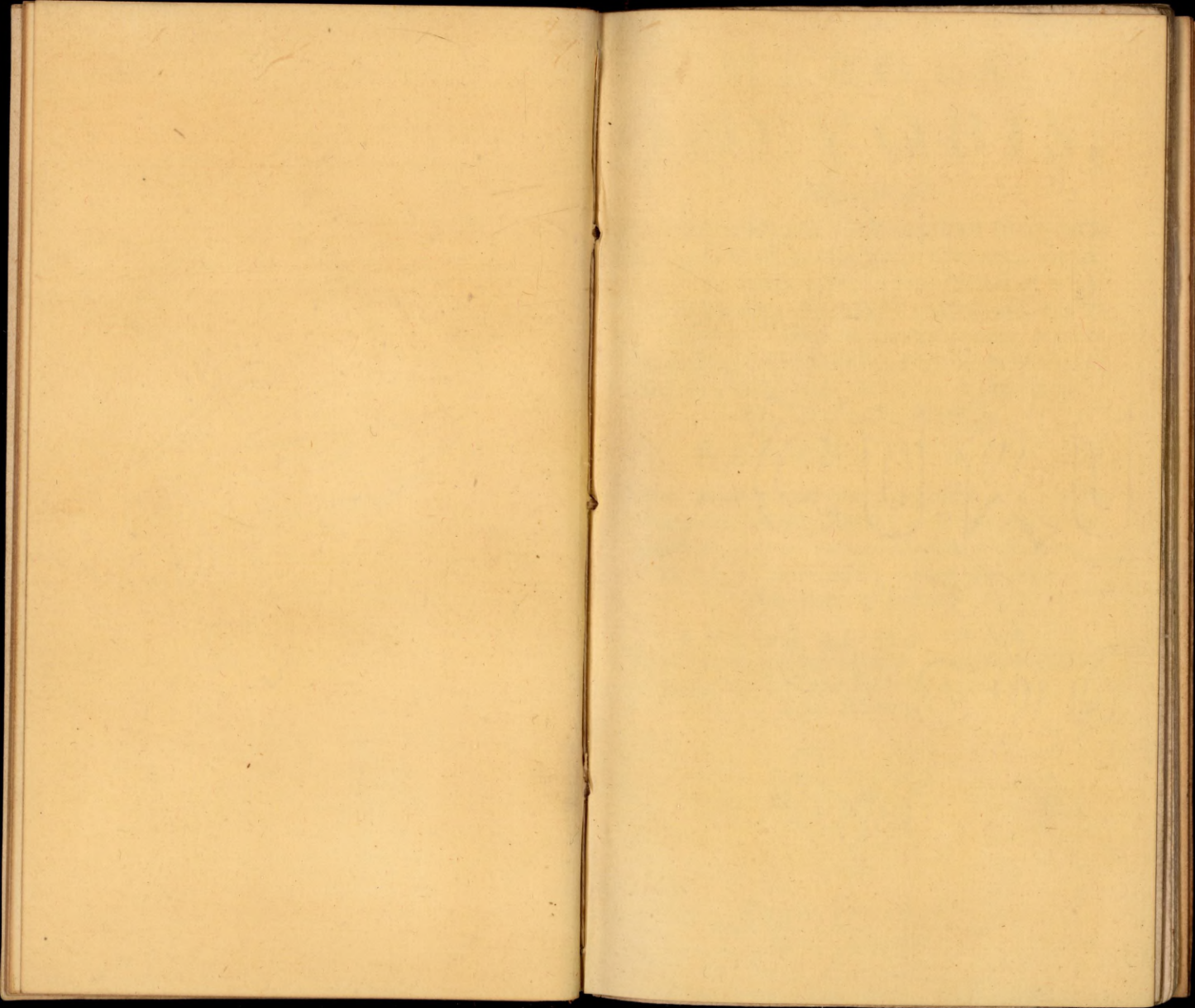
RNR. I.
1722.

Tegis.

M É R G E S. G O L Y Ó B I S ,

Magyarábban :

A' nyomorúságok Oskolájában meg-nem tanulható, jó Istene tsudálatos békeséges-tűrésével kedvére játszó, fokszori felindulásából 's szabadulásából nagyobb inségbe vízfza-eső, egy felől J É S U S T kiáltó, 's más felől pedig, a' mennyei örökké imádandó Szent Felféget sűrű nyíl módjára lövöldöző, MAGYAR VITÉZ meggyáfolásra méltó mérges

K Á R O M K O D Á S A.

Mellynek veszedelmes voltának kimagyarázására, édes Istené ditsőségehez-való buzgóságából, 's illy régi nagy Győzelmekkel ékeskedő Hatalmas Nemzetnek elforvadását kefergő szánakozásából, a' maga elméllkedését szem eleibe kiborsátotta

P O L G Á R I G Á S P Á R ,
Megváltó Kegyelmes Urának legkisebbik Szolgája, 's a' Lofontzi Ekklesiának méltatlan
Lelki Páfitora.

NYOMTATTATOTT

1706. Eftendőben.

letett elméket gyönyörködtetőbbek, melyek ezeket adják elő. Sőt magok, kik Fundáloi 's Adminisztráloi voltak e' földi Országoknak vagy Birodalmoknak, mint-ha emberi erő felett-való munkákat vittek volna végben, az Istenek közzé (noha igen vétkesen) számláltatták magokat. Mindezek pedig Vitézségnek magván tsiráztak, annak véres harmatozása által indultak nevededésbe, 's annak *indusziájá*-val állottak lábra-is.

Vitézség által vittek végbe a' nagyra emeltetett Királyok 's Fejedelmek, majd hitel felettvaló erős dolgokat. *Amaz Orofzlán szivű Dávid Király*, kinek hadát soha ellenfég meg nem verte, ezzel bútta által az erős kőfalakat, 's vitézi közzül némellyik, nyóltz százat meg-febesített egy hartzon, némellyik az Orofzlánt-is megölte a' veremben, a' havas időben.

Scipiót mikor kérdené egyvalaki: Mihez biznék, hogy által merne menni Afrikába Carthagó ellen? azt felelte vala, mutatván a' tenger partján lévő egy magas toronyra: *Látodé ama' háromszáz vitézeket, kik fegyverekben gyakoroltatnak, egy-is nincs azok közzül, ki az én parantsolatomra*

tomra ebből a' magas toronyból a' tengerbe le nem ereszkednék.

A' Vitéz ember olly Doktor, ki nem fűből, fából, 's nem *Angelica* olajból tsinál orvosságot, hanem magából, halálos ágyban sinlódó Hazája gyógyítására. Annak fegyverben öltözött teste olly kőszikla, melly a' maga sebeinek repedezésibe rejtibe ezt a' közönséges édes Anyát, 's úgy óltalmazza. Annak vére olly enyv, melly Nemzetének elfenyvedezett, 's széllyel szakadozott tagjait, újobban Isten után egybe forrasztja. Az igaz Vitéz ember olly Haza szerető, ki a' mások békeségeért, özvegyeknek 's árváknak megmaradásokért magát áldozza-fel, 's vérének kifolyó tsepjeiből tsinál harmatot, ez életben megmaradóknak virágozhatásokra; úgy hogy, méltó mindennek életéért imádkozni, 's ditséretnek koronáját fejébe tenni.

De bezzeg firatásra méltó az ollyan Vitéznek magaviseleése, ki az Isteni szent Felfégnek segítsége nélkül akarja győzedelmének jó végét látni, mint ama' hágy-mázos fejű *Ajax*, ki jóra intő attyának azt felelte vala: *Isten segítségével a' reszek-is győze-*

győzedelmeskednek, én pedig Isten nélkül-is erőt vészek ellenségemen. Oh bolond szó! óh temérdek vakmerőségből származott mondas! a' ki nélkül nem-is mozdíthatnál-meg, miként lehetne a' nélkül hadi erőt megverni? melly szavainak meg-is adá az árrát, a' maga fegyverével által verén annakutánna magát.

Ennél-is nagyobb irtózásra méltó a' kerefsztyén Vitéznek ártalmas szokása, ki mindjárt annya tejével kezdi bészíni jóllehet a' kegyességnek tudományát, 's mint az élőfa haja között, úgy nevededik a' jó intések 's fenytékek között; még-is nem csak Isten nélkül, hanem ugyan annak a' mennyei szent Fellégnek káromlásával, 's ellenségévé tévésével szeret a' hartznak menni. Melly dolgot ama' Galliai nagy Király-is *Ludovicus nonus*, olly megkeseredett szível szemlélt a' maga országában, hogy midőn egy káromkodónak homlokát tűzes vassal megégettette volna, 's némellyek keménységgel vádolódnak, azt mondja vala: *Tsak ezt a' vétket Országomból tisztíthatnám-ki, kész vólnék annak a' tűzes vasnak bélyegét homlokomon viselni.*

De bizonyára, minden Kerefsztyén
Nemzet-

Nemzetségek között véres könyhúllatásra méltóbb a' Magyar Vitéznek (légyen áldásban az Isten nevét betszülőknek még tsak emlékezetek-is) földünk árva módjára elborító káromkodása, mennyi ezer szegezi mindennap (mint a' szent nyelven vagyon) által a' Jehovának nevét; úgy hogy, elmondhatjuk nagy fokaságból álló seregeink felől, *Legio fulminatrix*. nem azért pedig, mintha könyörgésével mennyűtő köveket húllatna valamelly ellenlégére, mint ama' *Melitenfis Legionak* azért adták vala ezt a' titulust; hanem hogy az Istenre hajigálja káromkodásának mennyűtő köveit, az ő szentségének lakó helyébe.

Melly véteknek mérges vóltáról mikor gondolkodnám, nagyon elhittem magammal, ez ellen a' *capitale, regnans*, 's ugyan királykodó vétek ellen, szűkséges minékünk legnagyobb erőben harczolnunk mindenfelé, hogy a' többit-is kevesebb munkával fojtogathassuk, 's a' mint lehet kigyomláshassuk. Reá-is vettem némelly kegyes lelkek *intimatio*jokból magamat, *illy méltatlan vóltomra*, hogy

íráskámmal-is rontanám, ezen igaz ügyet-is megkésleltető véteknék szarvát, ha tsak valakiknek nyelvek alatt nyithatnék-is eret, ezt a' nagy gonofzt kibuzogtató vérnek kibotsátására.

De midőn pennámat megfzorítanám, nálam nagyobb elméket *concernáló* tsekély munkátskámnak elkezdésére, nagy könnyen felhágott elmémbe Salamon Királynak ama' bölts mondása: *A' ki feddi a' tsúfolót, szidalmat nyer magának.* Mindazáltal biztatott-is azon mefzszelátó nagy embernek ama' szava: *A' ki megfeddi az engedetlen, inkább kegyelmet nyer, mint a' ki nyelvével hiszelkedik.* Ósztönt adott belém *Ariszippus* *Filosofus*nak-is *Generositása*, kit midőn *Dyonisus Tyrannus* jó intéséért arztúl pökött vólna, mosolygással azt mondja vala: *Piscatores ut Gobium venentur, mari patiuntur se aspergi, & ego ut balenam accipiam, non patiar excreatione aspergi?* Am lássa akárki mit mondjon, tsak számot adhaffon róla. A' kire az én feddődésem nem illik, jó lesz *Praservativum*nak, a' kire kevéssé illik, tsak úgy vegye magára: ha pedig fűlig űlsz ebben a' véteknékben, valamint a' Szabótúl azt kívánod,

nod, hogy tested termetihez alkalmaztassa egészen köntösödöt, ennek-is mind úját, mind gallérát öltözd magadra.

En magam részéről tsak arra kérek, ne itilj gonofzúl lelkem felől, mikor ennek a' véteknék halálos ártalmait fejtegetem: Mert él az Egeknek Ura, reszketve irom; de a' jó Orvosként fundámentomból kell illy veszedelmes febet kivakargatnom, hogy gyógyulása állandóbb lehessen. 'S nem akarván többel szemeidet fárasztanom, az UR nevében felvett munkámhoz tsak hozzá kezdek. *Jövel Uram JÉ SUS gyenge vállaimnak megerősítésére!*
Jövel Uram JÉ SUS, lelkemben gerjesztett kegyelmednek elvégzésére!

Á M E N.

FEL-VETT SZENT LETZKE.

Daniel. 3: 29.

En tölem vagyon azért adva a' parantsolat, hogy minden Nép, Nemzettség és nyelv, a' ki káromlást mond a' Sidrák, Misák, és Abednégo Istene ellen, kontzról kontzra hányattassék, és annak háza perváta székké tétessék: mert nintsen Isten ki meg-szabadítson, mint ez.

EZt a' bűn miatt eldögösödött Levegő eget bézfívó emberi nemzet között, alig mennek ma olly tetemes vétkek végbe, mellyeknek szomorú büntetéseket ki nem adta volna az Isteni Igazság, az életnek Paraditsomában, a' Sz. Írásban; még pedig illy végget, hogy lennének például ennek az ókor hályogos szemű, 's részegségéből ki nem ébredhető világnak. **1 Kór. 10: 11.** Mind ezek pedig (a' büntetések) példában esnek vala rajtok: megirattattak pedig a' mi intézésünkre, kikre ez utolsó idők jutottanak. Mellyek közzül tsak négyet hozok-elő. (I.) A' **SODOMAI** véteknek büntetését ki-adá **1 Mós. 19. rész.** Midőn tüzés kénköves eső borsáta a' Jehova a' Jehováról az égből. Mintha a' pokol omlott volna onnan fellyül nyakokba, elborítá tűz esőnek özön vizével, 's a' pokol kényyát elébb megérzté vélek, mint magok alá-szállottak volna, bépítésétlén örökké-való haraggal az ő halálokat. (II.) A' **FELFÚVALKODTATÓ KEVELYSEG** ellenvaló

való búsulását kimútará *Nabugodonozorban*, kinek Országoknak igazgatásokra termett nemes elméjének élit kivoná, magát, a' ki minden Királyoknak koronás süvegek felett ül vala, a' barmok közzé le-tsapá, hogyha a' szerentsének buborékhoz hasonló fényeskedése megszedítette, 's a' mennyei Isten ellen felpuffasztotta, tanítaná alázatosságra, és a' mi Istené, annak megadására, a' ló herének kérődzése. **Dan. 4.** Ama' se lyem erefztő bogaratska belső részeiből ki-jött vékony matériába felöltözött, 's Napnak fényénél tündöklő kontösü nyüves *Héródest*, Angyala által megtsapdosztatá, undok pondrók által öt napok alatt, mint *Jósef Historicus* írja, felharátsolttatá, 's drága fűszerfzámokkal fokszor megborsolt kényes testét még élteben férgek perváta székkivé tévé. **Tsel. 12: 23.** Mert megmásolhatatlan végezése a' mennyei Tanátsnak, *Az Isten a' Kevelyeknek ellenek áll.* **1 Pét. 5.** (III.) A' **HIT SZEGESNEK 's HAMIS ESKÜVESNEK** büntetését *Zédékiás* Királyban, a' nap eleibe támasztá; kinek gyermeket az Isteni borsfzű-állás előtte levágaratá, a' maga két szemeit kitolatá, 's Babiloniába elviteté. **2 Kir. 25: 7.** a' mint megmondotta vala: *Megúrálta az esküvést, hogy megtérné a' fogadást, mellyet tört vala kezét beadván. Annakokáért élek én, ha sejeire nem fordítom az én esküvésemet, mellyet megúráltr.* **Ézék. 17: 18, 19.** Irtózzatok ettől a' vétektől ma-is embereknek kényességek között neveddett fiai, nehíjjatok ezt a' nagy Felleget magatok mellé hamis tanúnak, 's ne bizonyítsatok hazug-

hazugságot ezzel a' hazugságot nem tudó URral, mert bizonynyal házatok fundámentomtól is ki-hánnya e' miatt az Istennek átka. Zak. 5: 1-4. Lát a' Prófétá egy repülő könyvet, melynek hossza húsz sing vala, melynek ilyen magyarázatját adá az Isteni jelentés: *Ez az átok, mely az egész földnek színére kimegyen. -- És bémegyén a' lopónak házába, és annak házába, ki hamisan esküszik az én nevemre, és megmarad annak házában, és megemészti azt, annak falait és köveit.* Sok pufzta palotáitok körül a' tsalán lesz vártása, Esa. 34: 13. 's valamikor a' mellette járónak kezét megtsípi, mintha azt mondaná: Hallodé, a' ki ebben lakott, fokot tsipdeste a' hamis esküvéssel az Isten betsületit. (IV.) A' KÁROMKODÁSNAK legközelebb ki-mondá törvényét példás *executio*val. 3Móf. 24. Mikor egy fele-más ágyból származó gonosz ifjú megfzidalmazá a' Jehovának nevét, ki felől minden grátzia nélkül, ilyen sententziát *pronuntiála* az egész világnak Itélő Birája: *Vidd ki e' káromlót a' táboron kívül, és a' kik hallották, kezeiket tegyék fejére, azután az egész sokaság verje agyon kövekkel.* E' szertint-való *Edictum* vagy a' mi Letzkénkben-is, egy Pogány Királytól Nabugodonozortól kiadva. En pedig felvettem, nem szónként-való magyarázásra; hanem, hogy ennek alkalmatosságával, a' Káromkodásról *discurrál*gaffak: melynek hafzát az én Istenem, maga irja-bé Lelkének tüzes betűivel, minden vétkezőknek szíveikbe.

ELSŐ

ELSŐ KÉRDÉS.

Hányképen káromoltatik-meg a' nagy Istennek neve?
 FEL. Tsak az én tzéломhoz közelebb szólván, öt-képen. (1.) Mikor tagadod, hogy nintsen Isten, mint a' bolond mondja, Solt. 14: 1. Szörnyű káromkodás ez: mert akkor azt mondod, hogy az Isten épen semmi, egy pondrónak, egy haj szálnak vagy a' valósága, de az Istennek nints: öröktől fogván semmi vóltál, örökké-is semmi lettél vólna, ha nem teremtet vólna, ebben a' szempillantásban-is mindjárt semmifégre mennél visszafiz, ha kezén nem tartana, 's mégis ilyen örökké-való Lélek felől azt állatni nem káromkodásé? Ha ugyan találtatik ilyen ember, hával szólok, tudván mit mond Szent Pál Apostol, Róm. 2: 15. jele, hogy nyilván-való ördögnek a' fia, és annak üljője 's pörölye között kétfüzlött-el nyelve a' káromkodásra. (2.) Ha valod ugyan, hogy vagy Isten, de nagy megútálásból, 's boszszúságból szólafz felőle, mint Farahó: *Kitsoda a' Jehova, hogy engedjek az ő beszédének?* 2Móf. 5: 2. (3.) Ha tagadod Istenben azokat, melyek ő Felfégének tulajdonsági, mint a' kik azt mondják: *Hijában szolgálunk Istennek, és mi hafz-na vagy, hogy az ő törvényét örizzük.* Mal. 3: 14. *Nem szabadítat-meg az Isten.* 2Kir. 18: 35. *Nem látja az UR a' mit tselekeszünk.* Solt. 94: 7. (4.) Ha szent igéjével tsúfolódom, mint amaz annya hafát kirágó Apostata *Julianus*, ki a' fizetést érdemlő keresztyén vitézeket azzal boszszontja vala: Lám a' ti Kriktusotok úgy tanítja, Boldogok a' szegények,

gények. (5.) Ha olyakat fogsz ő szent Felfégére, mellyek szentségével ellenkeznek, tudniillik: *Hogy az Isten te hozzád veszett emberhez hasonló. Sólt. 50: 21. A' ki gonoszúl tselekeszik, kedves az UR előtt. Malak. 2: 17. Ide-való már, mikor ezt a' véghe-tetlen tökéletességű Felféget ördögnek, ebnek, tűzes, lántzos kőnek kiáltod, attával, terem-tettével szitkozódván, mellyről szóljunk már bővebben.*

MÁSODIK KÉRDÉS.

Ollyan nagy véteke ugyan az Isten ellen-való káromkodás, attá, teremtette mondás, mint a' Papok kiáltják? FEL. Azt mondom én erre tenéked: Egy vétke-t tudok az Isten könyvében, *Szent Lélek ellen-való vé-rek a' titulusa, Mát. 12.* mellyért nem-is illik könyörögni, mint Szent János Apostol megírta, *1 Lev. 5: 16.* mert meg-nem botsáttatik soha ö-rökké. *Mát. 12: 32.* De ezen kívül, hogy vala-melly vétek a' káromkodásnál nagyobb lehessen, a' mint az Isten az égben él, úgy nem hihetem, 's olvasd-meg kérlek únalom nélkül róla-való el-mélkedéskémet.

ELSŐ BEN. Elhiteted azt magaddal, kivált-képen ha nagyobb rendből-való káromkodó vagy, 's *ut genere, ita & vitii nobilis.* Mennél méltóságosabb a' személy, annál nagyobb 's mér-gesebb a' vétség-is ellene, ama' mondás szerént: *Dignitas persona lae, auget reatum peccati.* Ha kö-zönséges embernek mondasz gonoszt, elviszed büntetetlen; de ha Királyt, vagy Fejedelmet megfizdalmazsz, azt tsapják a' fejedhez: *Crimen lae*

lae Majestatis commisit, 's széillyel-verik faragatlan kővekkel tsak hamar az agyad velejét, vagy ma-radékidnak metzsed-meg torkokat jószágod i-ránt. Az élő Isten pedig minden méltóságok fe-llett-való méltóság, kinek nagyságának nem-is lehet megviseáltatása. *Sólt. 145: 3.* A' Sidók kö-zött ollyan szent volt az Isten neve, hogy arany koronára iratott-fel, 's egyedül a' Fő Pap visel-hette. *2 Móf. 28.* Nagy hát az ő szent Felfége di-tsósége ellen-való vétség. Annál-is inkább, hogy egyenesen érdeked, 's ugyan tzélul tézsed magadnak az Istennek szent nevét a' káromko-dásban: Mert mikor embert vagy egyebet meg-fizdsz, arra haragzol ugyan, de annak terem-tőjét mondod ördögnek, az-az: leg-átko-zottabb teremtett állatnak, 's kárhozatban ö-rökké kénlódónak: Annak Teremtőjét kiáltod ebnek, az-az ugatónak, 's dühösködéssel má-fokat szaggatónak. Annak adóját vallod tűzes-nek, mellyben ha a' Szent Lélek nyelvén szóla-nál, igazat mondanál ugyan, mert mikor az I-sten megbúsul, ő szent Felfége körül minden tűz. Törvénye tűzes, *5 Móf. 33: 2.* Haragja tű-zes, *ész. 32: 22.* Itélő széki, mellynek eleibe te-is ha meg-nem térsz, ma hólnap általtatol a' Kén-Birótúl. Tűzes *Sólt. 50: 3.* maga-is ő sz. Felfége, úgy tanítja Móses, megemészto tűz, *5 Móf. 4: 24.* 'S utolsó *executioja*-is e' világon tűz által mégyen végben. *2 Pét. 3: 10.* De te nem e-zekre nézsz mikor szitkozódol, hanem mint-hogy a' te haragod pokol tűzétől gyúladott-fel, az I-

az Istenét-is olyannak mondod. *Egek irtózzatok, földnek minden fundámentomi reszkefsetek e szörnyű vétekre! Fedezzétek-bé ortzátokat minden szent Angyalok, ennek a' megnevezésre sem méltó nagy gonofsznak tsak hallására-is.*

MASODSZOR. A' pokolban sem vétkezik senki, 's nem-is vétkezhetik ennél nagyobb bűnnel, holott rágják nyelveket szájokban az elkárhozottak, káromolván az Isten. Jelen. 16: 10, 11. De ha magad lelkére támasztom-is, meggyőződöl róla, hogy gonofzabbul vétkezel te némiképen még azoknál-is; mert azok a' kénnek miatta káromkodnak, minthogy ölthatatlan lángban gyótródnak ama' Gazdaggal: Te pedig nem a' kénből kényszerítettel, hanem vagy kényességed, vagy szavaidnak tziázni kívánása, vagy tréfa, vagy haragodnak valami fellobbanása viszen reá; Sőt az Istennek drága áldásiból vészefsz leg-többször alkalmatosságot, hogy téged jól tart, 's meg-elégít a' te édes Istened, és így a' maga fegyverét fordítod illy nagy Felség ellen; 's itild-meg már, ha nem gonofzabbul vétkezelé?

HARMADSZOR. Vagyon egy Mihály Árkangyalról emlekezet a' Judás Apostol leveletskéjében, ki felől azt vallja a' szent Hístória, hogy *Mikor az ördöggel tusakodván vetekeznék a' Móses testéről, nem mere (non sustinuit iudicium inferre blasphemiae) gonofzt mondani neki, hanem azt mondá: Dorogáljon-meg tégedet az UR.* Akar értsed te Mihály Angyalon az Ur Jépus Kristust, akar teremte-

tett

tett Angyalt; hasonlóképen az ördögön, azoknak fejedelmét vagy akarmellyiket, nem ítélem szükségesnek lenni, hogy disputáljam, tsak a' dologhoz akarok szólni: Egy felől itt magad látod, vagyon leg-rofzabb teremtettt állat az ördög, ki az Istennek megesküdtt ellenfége, 's pokolban setétségnek lántzai között kénlódó rab. Másfelől nagy méltóságos személy, tiszta igazságú, tökéletes szentségű személy, kinek *causája-is* igaz vólt, még-is nem vehette arra magát, hogy átkozza, hanem az Urra hagyta a' boszszú-állást: Te pedig a' minden Angyaloknak erős Istene ellen, hogy merfz olyan átkot mondani? hogy mered dohos szádat az égen fellyül ttnni? mert mikor káromlod, nagyobb-nak vallod ő szent Felfégénél magadat.

NEGYEDSZER. Sokaknak, még az idegeneknek-is alkalmatosságot adó, ragadó rút vétek ez. Lásd az Isten panasztát *Ésa. 52: 5. Az én nevem ti miattatok a' pogányok között gyaláztatik. Jér. 2: 33. Miért mondod jónak a' te útadat, holott még a' gonofszokat-is megtanítottad a' te útaidra.* Sidónak, pogánynak megtérítésére kellene óhajtoznod, 's ezzel irtóztatod-el a' kercsftyén vallástól; mivel így gondolkodik: Kitsoda adná lelkét annak társaságába, ki a' maga Istenét-is így káromolja? Jaj pedig a' botrántoztatónak. *Luk. 17: 1, 2. Mert jobb volna egy nagy malom követ a' nyakadra kötnöd, (nem tsak belé bűnöd, hogy nyakadat ifmét kivohatnád, hanem ugyan a' nyakadra fojtanod,) s a' tengerbe úgy ereszkedned.* Sőt az ördögöknek-is

B

nagy

nagy okot adsz, hogy ő szent Felfégét bosz-
szontsa, mivel azt fogja mondani: *Látod oh Isten,*
melly rosz hived vannak tenéked, engem imádnak, téged
pedig káromlanak, én örök kinnál egyébbel nem fizetek,
még-is hozzáam jönnek; Te pedig mindenféle javaidal bétöl-
töd, 's még-is átkoznak. Oh gychenna sebes láng-
jától felgerjesztetett nyelv, szűnnyél-meg vala-
ha, ennek a' ditsőségnek Királyának átkozá-
sától.

Ó T Ö D S Z Ö R. Teremtetédnek végét-is egé-
fzen elfordítja: Hiszem azért teremttétél, hogy
Istenedet ditsérsjed, 's nagy nevét egész erődből
ditsóítsd, a' te nyelved arra-való, hogy Szent
Lélek pennája légyen az ő Felfége tökéletességei-
nek leírására, *Sólt. 45: 2.* 's jótéteményinek ki-
éneklésére. Sőt minden munkáinak tégedet
tött a' te Teremtőd mintegy tolmácsává: ugyan-
is miért nints a' barmoknak, halaknak okossá-
gok? miért nints a' Napnak, Hóldnak, Tsilla-
goknak, fáknak, 's füveknek nyelvek? azért,
mert tégedet tött a' te Istened mind ezeknek
nyelvévé, hogy rakják nyelvedre ditséretjeket,
's te általad ditsóítsék az egeknek Urát. Innen
vayon, mikor látná szent Dávid, hogy elégte-
len maga, ennek a' nagy országló Felfégnek tisz-
teletire; a' hegyeket, halmokat, vadakat, ma-
darakat, egeket, tsillagokat, még csak a' földi
férgeket-is, és annak felgőzölgő páráját-is indít-
ja, 's legalább tiszter mondja egy rövid énekets-
kéjében, *Ditsérsjétek az Urat.* *Sólt. 148.* Hogy
merfz hát ilyen nemes tagoddal Teremtőd ellen
har-

hartzolni? Nem tudodé, hogy a' melly részé-
vel ez életben az ember többet, 's nagyobbban
vétkezik, pokolban-is szörnyűbb kénnya fog
annak lenni. Ama' dobzódó Gazdag torkával
vétkezék fokát, 's olyan lángba kerül, hogy
tsak egy tsep vizet kívánt volna szomjúságának
enyhítésére; mert a' kit e' világon a' bor igen el-
áztat, a' pokol fűsti ismét igen megfzárasztja, de
nem adatott. Soha nem hiszem én, hogy a' gye-
henna tűzében jobban rágná valaki nyelvét, mint
a' káromkodó.

HATODSZOR. Ennek a' véteknek hallására a'
régii időben, megfzaggatták az emberek ruhájo-
kat, annak irtóztató vóltát jelentvén. Gonosz
életű afzszony vala ama' *Jézabel*, de midőn hami-
san reá fogta volna az ártatlan *Nábotra*, hogy mind
az Istent, 's mind a' Királyt megfzidalmazta, u-
gyan bőjtöt-is hirdettetett; mert méltó mind
bőjtöléssel, 's mind szívünk megfzaggatásával ezt
az útálatosságot íratnunk, 's hogy ne volna hát
igen nagy tetemes bűn?

HARMADIK KÉRDÉS.

Minémü büntetési szoktak lenni eleitől fogva, ennek az
Istent felboszszontó véteknek? FEL. Ha nézed az Isten
könyvét, láthatod azt, hogy e' miá vága-le az Ur-
nak Angyala a' Siriabéliekben száz nyóltzvanöt
ezer embert, mivel megkáromlá ama' pokol nyel-
vén kiáltozó *Rabsaké* az élő Istennek nevét. *Ésa.*
36, 37. rész. E' miá vereté ő szent Felfége maga a-
gyon ama' Sidó ifjat, mint mind az égnek, mind a'
földnek gyűlölségét. Kinek alkalmatosságával
meg-

megrudhatod azt, olly nagynak látszott ez a vétek Móses előtt, hogy nem mert a maga fejétől *pronunciálni* ellene, hanem az Isten szájától várta, mitsoda *executio* alá vetné. Tsudálkozhatol is azon, hogy az egész népnek kellett megkövezni, 's köcsövel (*sacra grandine*) ugyan eltemetni: hogy minden nép megbizonyítaná, mint irtózik attól a vétektől. Sőt mikor leiratta mind annyáról, mind nemzetségről, familiájára is örök gyalázat vettetett, mellynek ma is híre vagyon. E' miá fenyegeté-meg ama' nagy szenteltt vitéz embert Dávidot, ki noha maga ízemélyében nem káromkodott, mint kinek nyelve a' Sz. Lélek üljője 's porlye között készültt völt el; de mivel okot adott az ellenségnek reá, azt ize né a' nagy Biró néki: *A' fegyver a' te házából ki nem szakad*, 's bezzeg úgy bé-is borítá a' nagy méltóságos házat, mind gyászfal, mind fegyverrel, hogy alig hatolhata ki sokáig is alóla: mivel olly nagy vétek Isten előtt, hogy a' ki tsak hallotta is, ha bé nem mondotta, annak büntetését kellett hordozni. 3 Mós. 5:1. *A' külső Hístóriákba ha bé nézsz*, láthatfz olyakat, kiket mennyűtő kövel ölt-meg az Isteni boszfű állás, mint *Capaneust*. Láthatfz olyat, ki az Isten ellen kemény szokat szólván, 's mind tsak a' sáránt emlegetvén, hirtelen felragadtatott a' levegő égbe, ott hirteltatott az ördögtől fel 's alá, végezetre pedig, az egész nép szemé láttára, halva esett-le a' földre. *Julianus*, ama' hitit megtagadónak *Avunculusa*, nehéz nyavalyába esett, melly miatt belső részei elrothadtak, 's mind

dön gyomra eledelét a' természet után ki nem botráthatná, a' száján, ezen a' káromkodásnak rút eszközen okádatatá ki. A' többi között 1553-dik esztendőben Helvétziában, kotzkáznak vala három ifjak, 's egyik sok pénzt vesztvén, többát-közödési után, illyen szörnyű szókra fakada ki szentség-törő ajakaival: *Ha most is a' szerentse megtsal, majd kirántom a' koszperdet*, 's magának az Istennek testébe, a' míg tölem lehet bétolom; 's mint lón dolga! a' szerentse akkor sem szolgálván, kirántá a' koszperdet, és azt hegyinél fogva, az Isten lakó helye felé felhajítá; legottan pedig a' sárán testestől lekeftől ötet felragadván, nagy zörgéssel tsattogással ötet elvivé. A' társának testéből férgek 's tetvek olly bőféggel jöttek ki, hogy azoktól kénoztatván, böldogtalan halállal kifuvá vesztett lelkét. A' harmadiknak pedig a' tanáts nagy hirtelenséggel fejét vétette. *A' külső törvényeket ha tekenjük*. Sok méltóságok erős sententziát irattak ez ellen, *Justinianus Imperator* kénra ítélte, *Justinus* az illyeknek nyelveket gyökeréből kimetszette. Ama' jó rendhez, 's Isteni szoros félelemhez szokott Belgyiomi Tekintetes és *Prapotens* Ördök, a' Vitézkesedésnek törvényei közzé illyen statumot tettek: *In vanum nomen Domini assumpti vel blasphemanti, primá vice multa arbitraria irrogetur, & per tri-duum in carcerem coniecto, nil nisi panis & aqua porrigatur, secundá verò vice, lingua candente ferro perforetur, ac praeterea vestibis ad interulam usq; exuatur, atq; ex Provinciis federatis relegetur*. A' mi Hazánk Articulusi között is illyet olvasunk: *Et quoniam his proximis annis*

exorta sunt horrenda in Deum, & sacro sancta ejus Sacramenta blasphemia, quibus plerique maledicendo uti consueverunt, certum est, vel his solum, justam in nos Dei iram provocari, statutum est, ut tales, qui scilicet in Creatorem Deum, in baptismum & animam, ac aliis similibus modis maledixerint, ab audientibus blasphemiam coram piis Judicibus accusentur, & habitâ probatione, primâ vice publicè cedantur, si verò blasphemiam alterâ & tertiâ vice repetierint, alterâ quidem baculis pulsantur, tertiâ verò non minus, quam homicidæ ipsi. vel alii malefactores puniantur. A' mostani újabb Edictum pedig közörted közönségessé tétetett, a' szent Felségnek hirdető szolgálai által elődbe fog minden órában számláltatni, 's példás büntetés által-is, ha mély gyökeret vert gonoszsgodtól, a' száz páltza után-is meg nem szünöl úgy confirmáltatni, (misericordia enim erga impenitentes est injuria erga justitiam) hogy minden lélek a' dolognak valósága szerént megtapasztalja: Támasztott az Ur az ő szent Felsege ditsósége óltalmazására olly buzgólkodó kegyes Jósuét, ki mikor egyik kezét az ég felé felemeli, alázatos könyörgésében detestálván az ördög műhelyéből támadott káromkodásidat; másikkal agyad kaponyájára rakatja az éles kőveket, vagy minden tovább való grátzia nélkül meglövéldöztet, ezt mondván Mivelhogy megháborítottad az Izraelt, háborítsom meg tégedet-is az Urr, 's légyen bűnöd méltó büntetése tulajdon fejedén. Jól. 7. Hogy pedig elhiteffed magaddal sententziádat igaz törvény szerént menni végben, az én Letzkémből a' te meggyőztettedre kifoly ilyen

TUDO.

TUDOMÁNY

avagy

Közönséges Igazság.

A' mennyei szent Felségnek megkáromlásáért, méltó, hogy a' káromkodónak tagjai darabokra vagdaltassanak, 's még lakó hajléki-is árnyék székké téteessenek.

E' pedig tsak földi satisfactio, 's hátra vagy on a' nagyobb sententzia, melly szerént, ki on maradnak az Isten országából-is az ilyen égre szájokat feltató, 's úgy ordító ebek, Jelen. 22: 15. 's a' tüzzel és kénkövel égő tóba vettetnek. 21: 8.

Rettenjetek-meg hát ti bűnben buborékoló, 's az álnokfágot mint a' vizet úgy ivó emberek. Rettenj meg, nyelveden mindenféle undokságot ki-hányó veszedelemnek fia, mit gondolsz magad felől?

Bizonnyal mind az égnek, mind a' földnek eleven gyárfíza vagy te, mert az ég a' te bűneidért kesereg, a' föld gyárfzol, és a' tsillagok megvonják fényeket, Jóel. 2: 10. Esa. 13: 10, 11. úgy hogy, akar fel felé, akar alá felé vesséd szemeidet, a' te terhed alatt keseregve fohászkodnak a' teremtetett állatok. Róm. 8. Nyög talpad alatt a' föld, mint a' mellyet tisztátalanná tettél. Micheás 2: 10. Merő fekete sár, atra bilis, vagy annak gyomrában, ki miatt elbetegesedett; minek okáért kíván kiokádni, 3 Mós. 20: 22. 's reménkedik a' mennyei nagy Doktornak, adjon purgátziót bé néki, hogy hányhasson ki a' maga gyomrából, 's ne szédelegjen a' feje miattad, az Isten purgátziója pedig éhség, tűz, dőghalál, fegyver, melyek által kitöröl.

B 4

A'

A' te szájad, ha szavaimtól el-nem idegened-
nél (mint a' dió béltől hajának keferű volta miatt
nem irtózol) megmondanám mitsoda: Bizon-
nyal gychenna tűzét okádó *Ætna* hegye, melyet
a' dolognak valósága szerént megláthatsz sz. Ja-
kab Apostolnál 3: 6. *Az Ember nyelve tűz, és min-
den álnokságnak örvénye, mely az egész testet megfeszéplőíti,
és a' gychennának tűzétől felgerjesztetvén, mind e' világot
megégeti.* Ugyhogy, mikor még a' kegyelemnek
országában vagy, már feljött a' pokol a' te szádba,
's olyan kénköves gőzölgések azért származnak
belőle. A' Káromkodás méregben főtt golyó-
bis, szájadnak odva ennek öntő formája, haragod
puska pora, nyelved 's két ajakad mosár ágyúja,
melly a' szörnyű rútságot Istenre szórja

A' mennyei hadakozó Urnak segítő kezének is
megkésleltetője vagy te: annyira hogy, ha ma azt
mondándja a' minden seregeknek győzhetetlen
Fejedelme, a' mit monda Jósuénak: *Vétkezett az
Izrael, és által-is hágták az én szövetségemet, azért nem áll-
hatnak meg az Izrael fiaí ellenségek előtt, nem-is leszek vele-
tek külömben, hanemha kivesszítek közzületek a' bűnöst.*
Mit mondhatunk reá, hanem csak azt: Igaz vagy
Uram, 's a' t. *Tenéked Uram igazság, minékünk pedig or-
tza pirulás* Dan. 9: 7. Vajki fok véneknek kell ad-
dig az Isten ládája előtt leborúlni, 's hamvat tölt-
vén fejekre infálni, míg megengeszteltethetik.
Veszedé eszedben, annyi igaznak kellene Istenhez
kiáltani, a' mennyinek reménkedése erőt venne a'
fok káromkodók ordításán; vagyoné pedig an-
nyi igaz közöttünk, egyedül Isten tudja. De
mind

ezezen kívül egyet adok elődben, miképen állasz
a' nagy ítélő szék eleibe halálod óráján? mert e' bi-
zonyos: *Egy felől*, undok bűneidnek roppant sere-
gei, mint annyi terhes fekete fellegek, úgy teke-
regnek utánnad, 's kísérnek a' nagy Biró eleibe,
hogy ellened *allegáljanak.* *Xerxesnek* annyi fok
száz ezer emberekből álló hada nem volt annyi,
mint a' mennyin tégedet kísérnek. Tsak hamis hi-
tet mennyit hánysz-el úton útfélen, gazon hol
széllyel, ha mind megelevenednek, 's dajkát kelle-
ne néki fogadnod, merem mondani, tiz ilyen ha-
zának a' *Fiscusa* nem volna elég eltartására; de
hogy most fizetésed járjon reá (akarmint hánjad
a' fattyú hitet) romlott Országunk jövedelméből,
a' Méltóságos Vezérő Fejedelemtől ne várjad,
mind fejemig felelek. *Más felől*, mind az ég, mind
a' föld tanú lesz ellened. 5 *Móf.* 4: 26. *Esa.* 1: 2. Az
égnek mennyi tsillaga, 's felvirradó napja, szemeis
annyi van istentelenségid nézésére: A' földnek
mennyi *porusa* lyukatskája, annyi füle szitkaidnak
hallására, ha most valamely tisztvednek szemét bé-
kenheted-is ajándékkal, minthogy talám ma-
ga-is hozzád hasonló; de ezek mind ketten régi
meghitt tanúk, melyeket sem ajándékkal, sem fe-
nyegetéssel meg nem némíthatasz. *Harmadik felől*,
Lelked esmérési rád támad, mellynek soha meg-
nem haló férge vagy, *Márk* 9: 48. 's olyan kí-
nal gyötör, hogy születeded napjátis megátko-
zod, sőt kívánnád, bár egy fűstől-gő üszögöt ho-
zott volna édes anyád e' világra mikor téged szült.
Már akkor te rád a' mennyei harangot félre verik,

s úgy tetfzel magadnak, mintha minden teremtt állat azt kiáltaná: *Rajta, mert olyan gyújtogató, ki ez egész világot nyelvével sokszor felgyújtotta, a földet megbűszhitette, 's a' tsillagok felibe tette ajakait, az égnek-is megégerésére. Negyedik felől, kiadatol a' pokolbéli Hara-miáknak harátsolásokra, 's mit tselekefznek veled? egyik része előtted mégyen, másik oldalról követ, harmadik utánad jár nyomodban; középbé pedig tüzes lovagok vífznek, de bezzeg nem olyak, mint az Illyés szekerében valók, 's akkor osztán így örülnek tenéked. Jól jöttél, jól jöttél, mert míg éltél-is a' mi hűségünkben vitézkedtél, 's jutalmad-is légyen mivelünk véghetetlen kén. Oh irgalmasságoknak kimeríthetetlen tengere nagy Isten, botsádmeg szegényeknek bűnökét, 's a' menyei arany oltárról vett tűzzel szenteld-meg ajakokat, hadd fordítsák áldásodra, eddig való háládatlanságokat. Mind ezek felett pedig, rád érkezik a' nagy Istennek véghetetlen igazságából, 's mindenható erejéből származó haragjának érzése, melly miatt mindjárt kétségbe esel, 's nemis lehet többé reménységed, mivel a' kegyelemnek 's békeféges-tűrésnek ideje végképen elmúlt, 's kidoboltatott, hogy Istennek, Angyaloknak, és az ő Felfége minden feregeinek ellenséégévé lettél. Ennek a' haragnak pedig úgy tudd-meg, soha vége nem lészén. Akkor kezdéd osztán mondani: *Hegyek, halmok szakadjatok reám, 's borítsatok-el az ítélő Bíró-nak tekinteti előtt, de nem lehet, mert az Isten három újja közzé szorította a' föld porát, Ésa. 40. 's mindjárt feltalálna benne, hármaz lántzos serpenyőjében megfontolta mind a' hegyeket, mind a' halmokat,* mel-*

mellyekből mindjárt megtudná, hogy te veled nehezebbek, 's úgy-is kikeresne. Vedd eszedbe hát lelked idvességére kérlek magadat, 's ne légy olyan, mint ama' tövifés fül-difznó, melly mikor orrát hafához bédughatja, akarmint kiáltozzanak reá, tsak megmarad a' maga fertéi között. Ne légy olyan, mint ama' hoszfzu fülü egyféle állat, melly a' meleg időben, a' föld felé-való fülét nyitva tartja, az ég felől-valót pedig bészárja.

De mivel nints olly rút ábrázat, melly magának festéket nem talál, lássuk már azt-is, mivel szoktad magadat mentegetni. (I.) *Tudatlanságból káromkodol azt mondog, 's nem érted által ennek a' véteknékiroztató vóltát, vallyon igazán úgy vagyóné? Ha hágy-máz betegségben vagy megörülésben vólnál, úgy inkább elhinném, mert az illyenek nem tudják mit beszéllnek; te pedig eszedben vagy, 's méltán kételkedem felőled. Azonban inkább hajlok arra, szántszándékkal akarod nem tudni, hiszem kereszttyén szüléktől származtál, templomba jártál, 's lehetetlennek hiszem, hogy felőle nem hallottál vólna, holott hufzonót 's több esztendőktől fogva, miolta ez a' pokol nyelve lábra kapott, kiáltozzuk az Isten székiből, ennek az élő Istennek haragját két kézzel lehúzó bűnnek nagy ártalmas vóltát; mire nézve szántszándékkal öldöklőd-kilelkedből esméretit, hogy szabadosabban vétkezhessél. Ha pedig ugyan tsak tudatlanságból vétkezel, mint a' kik barmok között 's pulztákban laknak, nem mondom, hogy szintén olly nagy vétked vólna, mint a' ki tudva tselekefzi, de a' te* vefze-

veszedelmedre ugyan csak elég. Lásd *Hóf.* 4: 6. *Elvész az én népem, mivelhogy tudomány nélkül-való.* Róm. 2: 12. *Valakik a' törvény nélkül vétkeznek, törvény nélkül vesznek-el.* (II) *Tsak tréfából szitkozódom én, 's nem igyekezem az Istent megsérteni.* Bezzeg szintén a' te fed lágyát tapogatta akkor Salamon, mikor azt mondja vala: *Játék a' bolondnak bünt tseledkedni.* Péld. 10: 23. *tréfának tartod te, de ha az Angyalokat megkérdenéd, nem mondanák annak, kik a' ditsóságban sem nézhetnek egyenesen erre a' szent Felsőgre, hanem befedezik előtte ortájokat, 's úgy kiáltják: Szent, Szent, Szent a' Seregeknek Ura, teljes mind a' széles föld az ő ditsóságával.* Ésa. 6. Nem tréfás szók ám ezek. Ha magokat az ördögöket megkérdenéd-is, rettegnek tőle. *Jak.* 2: 19. *Te pedig egy varas békánál, egy gyertya körül repeső szunyog fiúnál, undok bűneid miatt alább-való lévén, ilyen sz. Felsőgnek nevének káromlásával játszol?* *Augustus* Tsászárt egy valaki kitsiny vatsorára látta, közel tsak annyira, mint rend szerint kézfíttetni szokása vala, 's mikor elment volna tőle, azt súgja fülébe: *Non putabam me tibi tam familiarem.* *Nem itéltem, hogy tenéked illy nyájas barátod legyek.* Hogy gondolod hát te, bűnnek ganéjából termett pondró az élő Istent tréfás társodnak? ördög moriója vagy egészen, 's a' fogadott-meg bérben. (III.) *Megszoktam 's nem hagyharom-el.* Szintén a' te szemed közzé nézett akkor az Isten, mikor így szóla: *Ha elváltottathatja a' szeretsen az ő bört, és a' párdutz az ő tarkaságát, ti-is jót tseledkedhetek, holott a' gonosz tseledkedtet megszoktatók.* Jér. 13: 23. Megval-

lom

lom nagy beteg vagy, mert megromlott természet tehetetlenlégéhez, más keménységet ragasztottál; mindazáltal ha bévész tanátsomat, menten orvosságot nyújtok. Tanúld-ki tsak mindeneknek előtte ennek a' véteknak természetit, meg tapasztalod, hogy elirtózol tőle, 's oda hagyod. Látodé a' kis gyermeket, míg rá nem esmér, tsak játszik a' kigyóval, de mikor mérgét kitanúlja, még a' holt tetemét is kerüli. Ezen kívül, alkalmatosságit vond-el a' káromkodásnak, részegkedést, dühös haragot, magad imádtatását, kegyetlenkedést, 's egyebeket, melyek nyelvedet hamar felszokták ültetni, 's azon veszed eszedben magadat, hogy már meg-is szelidültt. Egyszer mind pedig viaskodjál-is minden erőddel ellene, úgy hogy nagy fájdalmat-is elfzenvedj, annak benned való megfojtásáért: mert ilyen tanátsot ad maga az Ur J. Kristus, *Ha a' te jobb kezed (ezenképen ha nyelved) megbotránkoztat tégedet, vágd-el azt, és vedd-el tőled.* *Jobb tenéked, hogy a' te tagjaid közül egy elveszszén, hogy nem mint egész tested a' gyeheknakra vettesék; az elvágás pedig fájdalommal szokott végbe menni.* (IV) *Megsíratom, azt mondod, mikor belé esem ebben a' poklot töltő vétebbe, de nem tehetek róla, ama' mondás szerént A' ki ördöggel lakik ördöggé kell lenni.* Azt felelem én erre, megsíratod ugyan ha igaz a' mit mondasz, de talám nem szemedből foly-ki könyhúllarásod, tsak a' két szád végiből, mikor borral jól lakol, 's nem származik szivednek igaz megtörődéséből. Ha pedig valófágos pénitentzia-tartásból származik benned, e' lefz a' jele, hogy többé nem követsz:

ted, mert igaz ugyan az, hogy *A' rosz társaságok, a' erköltsöket-is megvesztegetik*, 1Kór. 15. de mikor te velygeséből ezébe véli magát, annál buzgóbb szokott a' bűnben élt ember lenni, 's még alkalmatosságát-is kerüli azután. Isten káromló vala Ient Pál Apostol, maga megvallja, 1Tim. 1: 13. de minekutánna igazán megtértt, hoga többé nem követte. Másként csak olyan a' te firalmad, mint mikor a' nagy álló-vizbe belé-hajítják a' követ 's egy kevéssé habot hajt ugyan, de csak hamar visszla-tér elébbeni tsendességére. Vagy, mint a' ki a' tengeren soha nem vólt, előzőr ímelyeg a' gyomra, oká-dik, de ha százra kifáll, *idem qui supra leſt*. Azeb felöl mondja azt az Istennek Lelke, *hoggy az ő okadására, és a' díszné a' fertőre visszla-tér*. 2Pét. 2: 22.

INTÖ HASZON.

Vesd végét hát ennek a' véteknak kereszttyén Vitéz, 's ne tedd zántzándékkal alább-valóvá magadat, a' Kristus esméretin kívül vakoskodó Napkeleti nemzeteknél, kiknek szájokból talám egész táborozásokban-is ilyen fertelmes szitkokat nem hallanál. Oh Istennek nagy ítéleti a' kereszttyénségen! Ugyan-is mi hasznát veszed ennek a' káromkodásnak, mert nem-is töltheted-meg korgó eh gyomrodát véle, mint a' szegény ember elhúzott fojtott szalonnájával, nem-is talál szgyönyörüléget benne, csak a' rosz fajtalan testnek humora szerént-valót-is, mint a' lopott mézben vagy rézegeskedésben, 's miért gyönyörködhetél hát benne? Annál inkább, hogy szörnyű sikamló vétek. Jak. 3. Egyéb vétekezéshez idő kívántatik: Ha lopni akar sz, éjtakát választ sz néki; ha valakit akar sz megsejteni, idejére várod a' te ítéleted szerént mikor mások nem látják. De a' nyelnek vétekei olyanok, mellyek nem kívánnak időket, hanem akarmikor véghez mehetnek. Vesd lántzra hát ezt a' bestiát, 's ne botsádsd olyan hofszú pányva kötélre, hogy e' nagy Istenhez-való rugdosásra-is elérjen.

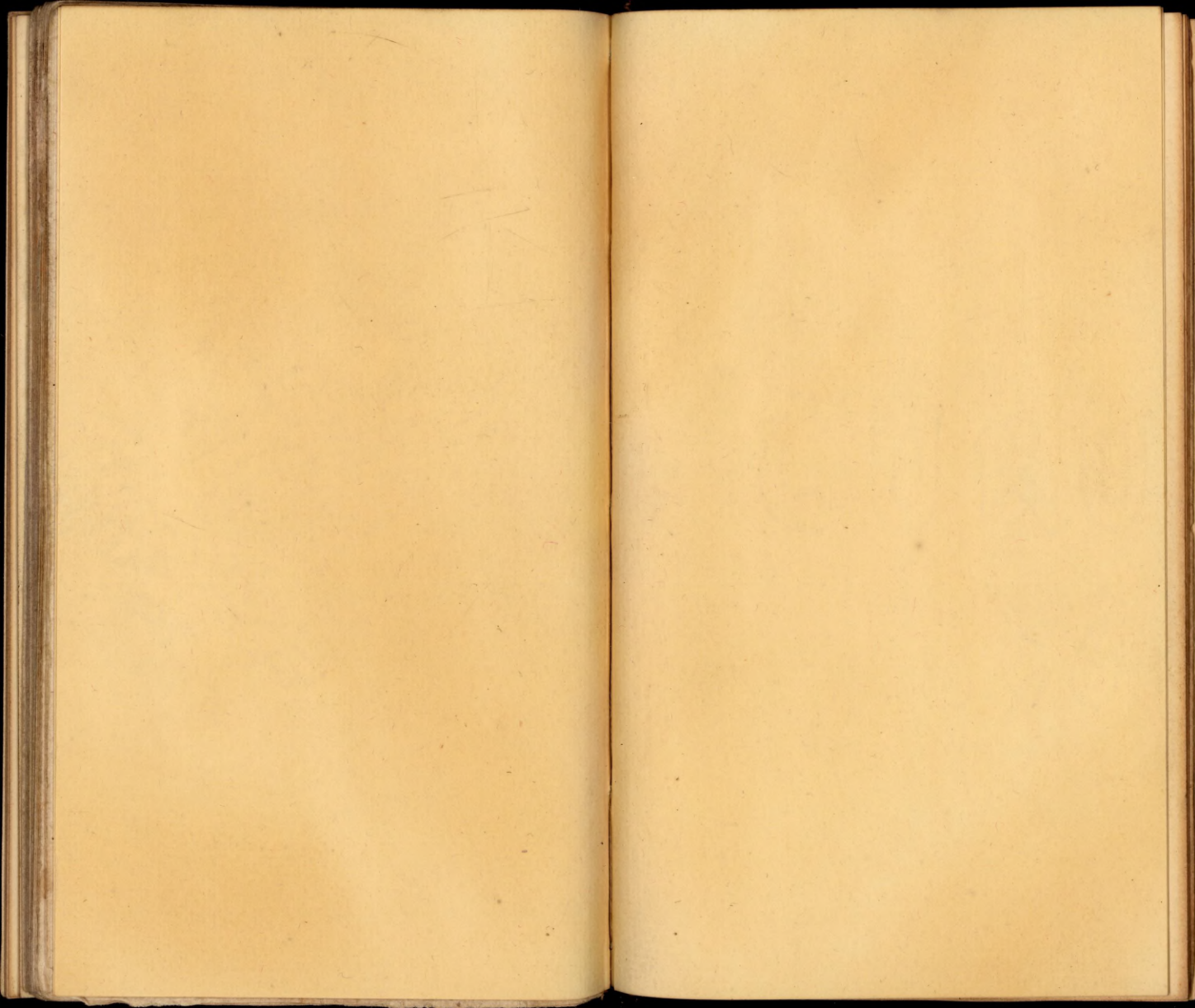
Mellyet ha tselekezel, hitesd-el magaddal, mindjárt bátrabb léfesz sz, 's szembe mer sz állani akarmelley ellenségeddel,

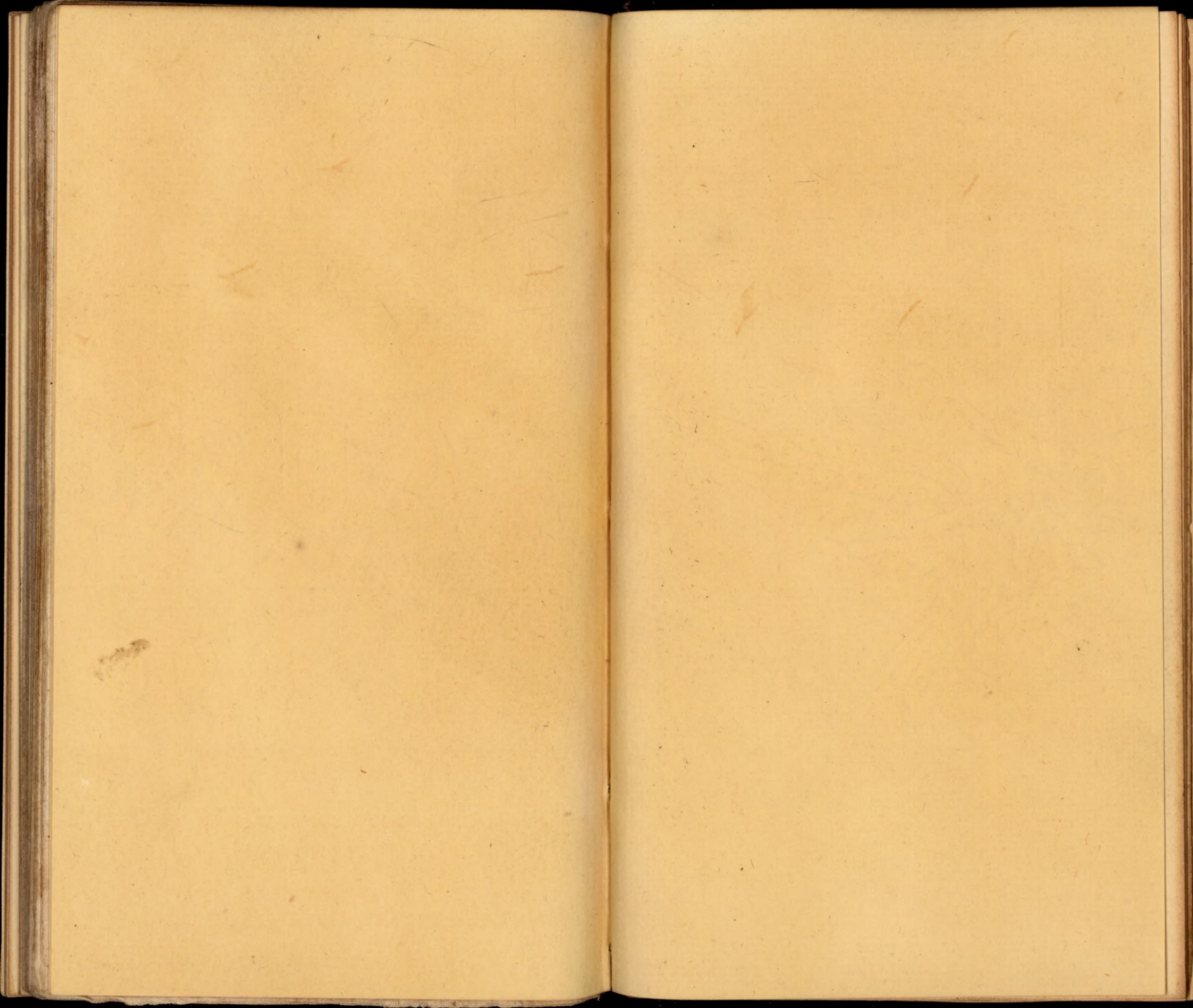
geddel, mintegy oro szlán. Ugyan-is miért fut sz, a' kinek az ilyen vétek kenyered, miért szalad sz-meg olly hirtelen? Mondhatnám azt hozzá, 's nem félnek megfeküdt judiciumú ember bal ítéletitől: Azért, mert kivévd melyedből szivedet, a' füveded tsakójára ragasztád, varratád, 's nints már belől a' mi felbuzdítson. Elvévd az aszöny emberek perémjét, tsipkéjét, meg-is petreselymezéd magadat véle, 's így mutatád-meg, hogy fejed-is csak nem retzés fokötő alá való. *Tsúdálatos levitas*. De ne gondold, hogy csak allegorizálok előtted, ez a' legnagyobb oka, mert káromlod a' nagy Istennek nevét, 's megretten sz csak hamar tőle, mintha írgalmassága-is elled ned fegyverkezett volna: *Ha az én parantsolatimban járvándotok, ti közzületek ötven százat ellúznak, és százan ellúznak tizezeret*. 3Móf. 26: 3, 8. *Ha pedig megütájátok az én rendelésimet, a' kik ti közzületek megmaradnak, azoknak szíveken felelmet szerezek, annyira, hogy a' fának levelének szor-dolése előtt fú szon, mint a' szablya előtt, és elhúllanak, ha lenki nem kergeti-is*. vers 15, 36. Ez a' te áruló sz, melly mindennap Isten előtt bévádol. Ezzel pókdösöd a' hozzá járúlhatatlan világosságban lakozó sz. Felfégnek tizta ortalját: minekokaért, mikor erőven érnéd-is a' győzedelmet, orrának szelével szemed közzé fúván megfűzéd, 's erős fergetege által úgy a' szemed közzé pókdös, hogy alig vájhatod ki a' szemed vápájából.

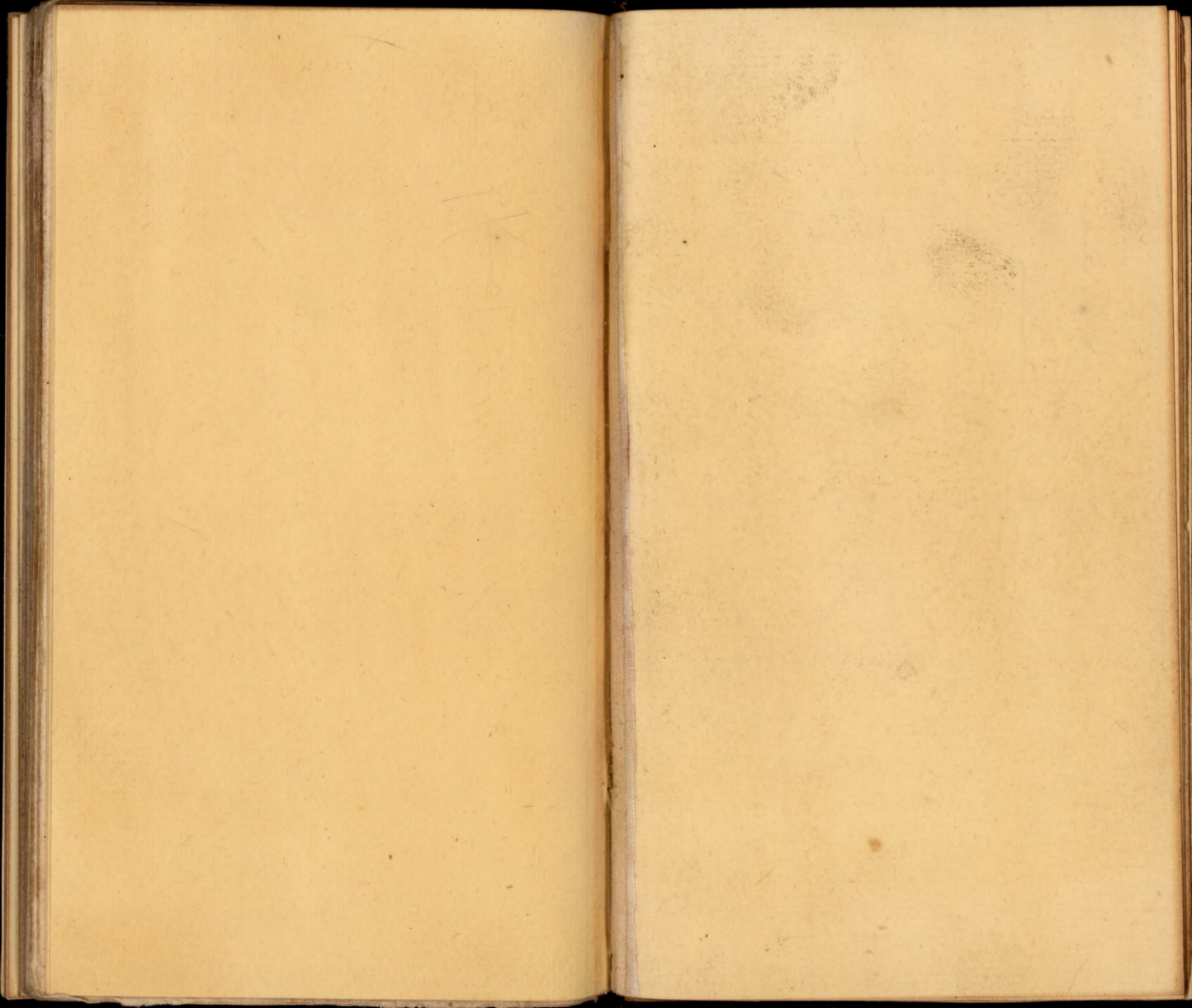
Gondold-meg kérlek azt-is: Hí szem a' vitéz sz fereg mikor ütközetre mégyen, merő ítélet napjára elő-álló sz fereg. *Ott vagyon az Isten*, mint Itélő Biró az ő fok ezer Angyalival, kik rá gyűlnek ollyan szomorú *ſpectaculumra*, 's várják egy szersmind az elkű szült lelkeket, hogy békí szrjék a' kiknek Isten órájokat elhozza, ama' ditsőséges győzelemnek helyére, holott fok véres halállal hazajokért bódlogúl kimű ltak, immár nyűgo sznak. *Ott teke regnek ama' pokolbéli Furiák-is*, le szvén, ha valaki káromkodások között pénitentzia-tartás nélkül kiműlik, hogy el-agadják a' hová nem akarná. *Ott vagyon az egeknek m szndúlása*, tsillagoknak húllása, 's a' földnek megren szése, mennyi lángozás, annyi villámás; mennyi agyú szolás,

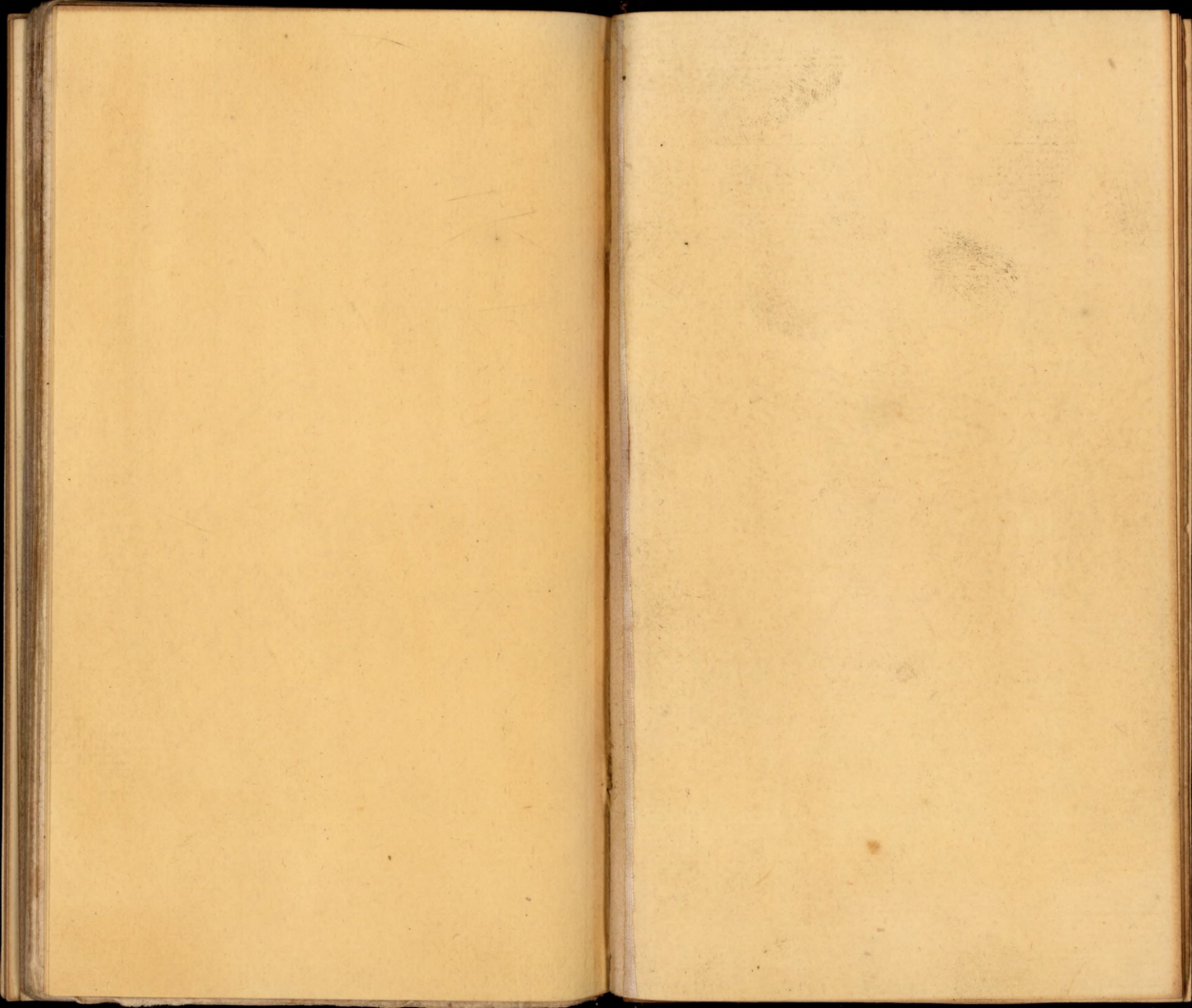
zólás, annyi mennydörgés; mennyi golyóbis, annyi mennytű-kő, ha az Isten nem igazgatná, kitsoda állhatna-meg? De még-is ama' mondas szerént: *Nem oly bolond az Isten nyila, hogy mást arányozzon, 's tégedet találjon.* Melly kegyelmesen megtartatol, fokzör hajja fála sem esik-le fejedről. Tartsd kézen azért magadat, hogy ha életed határa el talál érkezní, mennyei foházkodások között találjon az Ur Jépus Krisztus, 's mondassad azt nagy bátran: Eddig biztat volt reám, az én vitézkedésemnek pálya-futását: *A' te kezeidbe ajánlom immár az én lelkemet, mert megváltottál engemet Uram igazságának erős Istene.* Sólt. 31: 6.

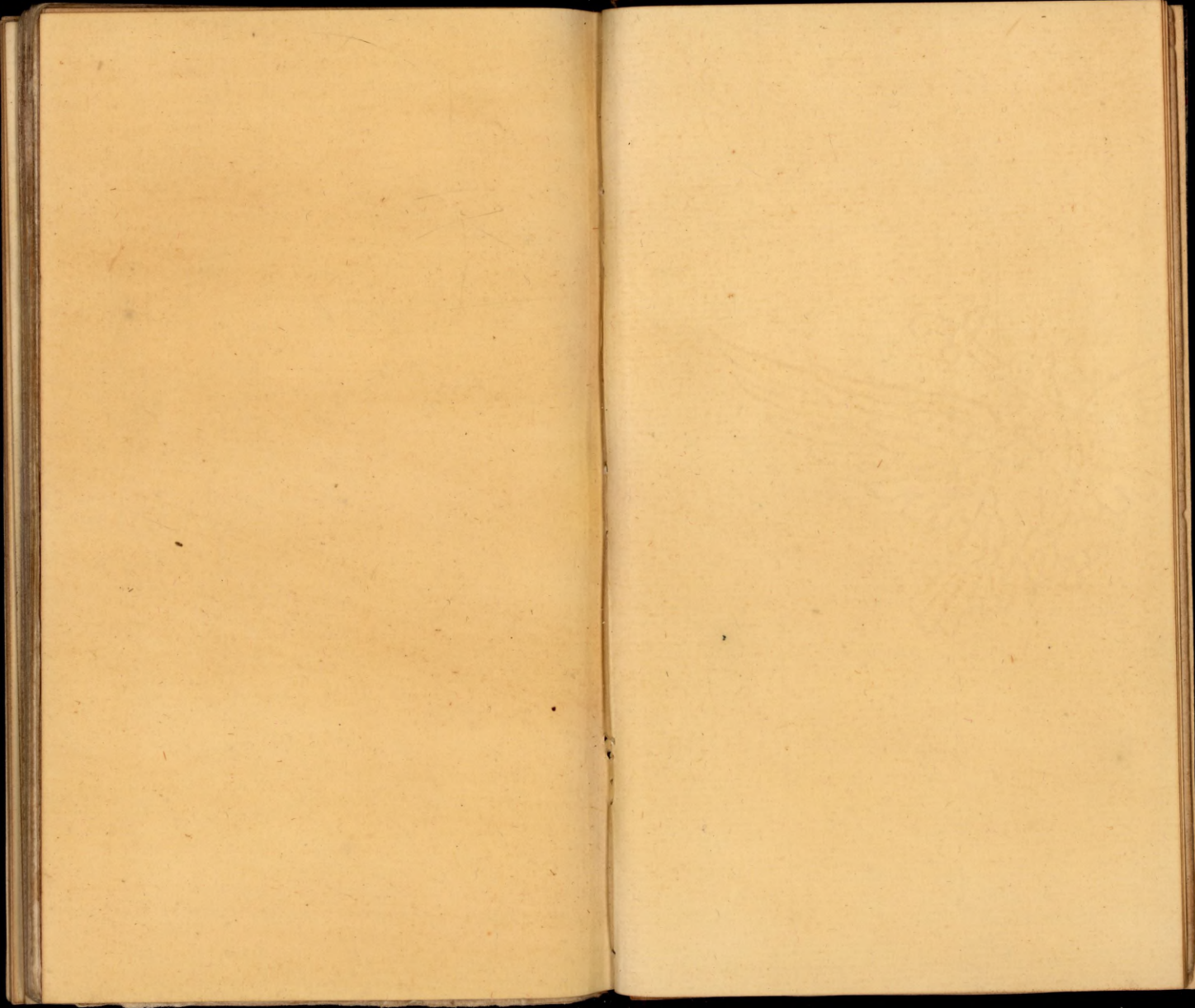
Hogy pedig szívembe mélyebben bényomhassad ezt a szent intést, még egynéhány dolgot adok elmédre. Tudodé melly fok könyhúllatásokkal, 's egeket érdeklő mély foházkodásokkal nyerheténk-meg az Isten szívét, hogy rajtunk könyörüljön, mutatván előnkben olly hűlges Vezért, ki a' halál árnyékától elborított édes Hazánkat már valaha felfüggetné, 's a' nehéz malom könnyebb terhe alól kifejtgetné, lelkedre kényszerítelek, úgy vagyóné? hogy reménlhetésed felett elődbe állította, kinek áldott emlékezetű Méltóságos Elei-is, infogat alatt gözölgő Nemzetünknek igaz Attyai 's Szabadítóvalának. Ollyat mutatott, ki gyémánt betűkre méltó könyörgésében, munkájának kezdetiben mindjárt, a' maga Méltóságos személyét elődbe például adá, 's megbizonyítá, hogy az Isten jobb kezére nézvén folytatván, nem világi ditsóségét, hanem jódat munkálkodó szent szándékát, ne keferítsed hát fok ellenkező nehézségekkel küzködő szívét, sőt inkább ha a' nagy Istennek valami félelme, lelked esméretinek valami szikrátskája, 's ágónizáló Hazád szertetinek valami nyoma vagy on benned a' ki Tiszt vagy, ezt a' gonoszt öldököljed, 's magad ró példa adásával ne neveljed, hogy kettős büntetésed elkerüj; a' ki pedig köz vitéz vagy, mint lel' megölnö mérges kígyót, kebeledből, nyelvedből kivesséd, hogy a' Jehovának óltalmát fejedre 's Nemzetedre megnyerhesse.

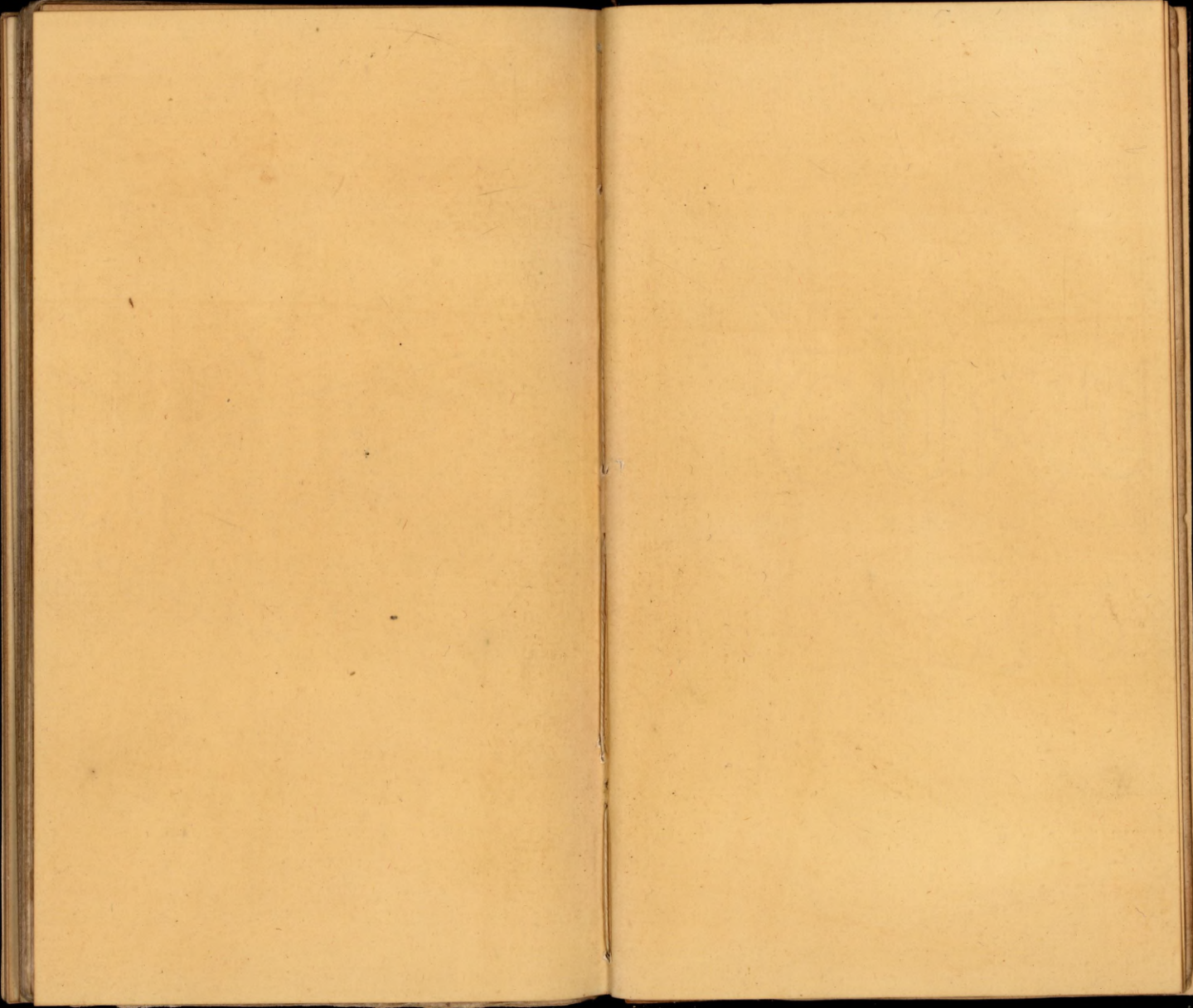

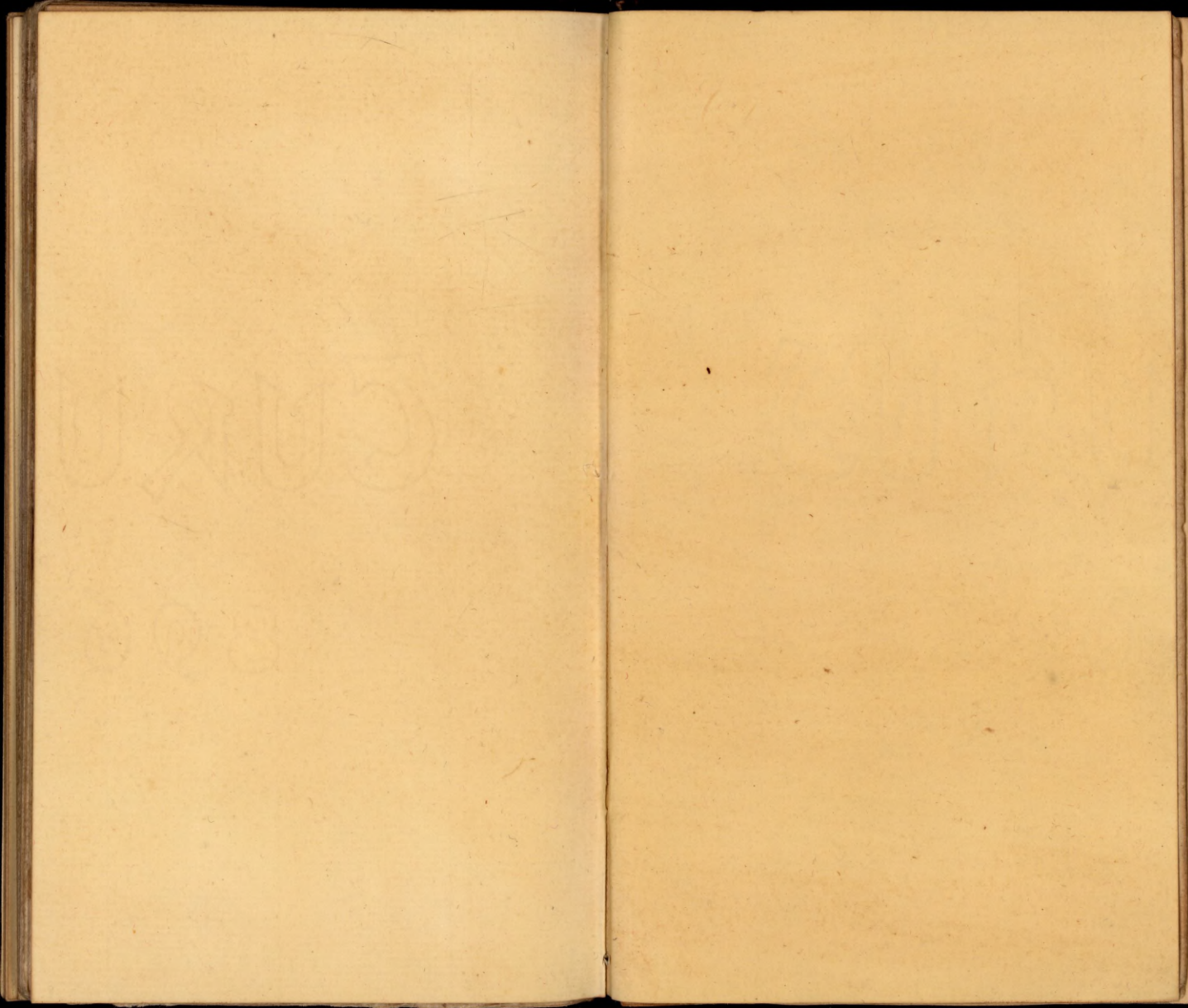

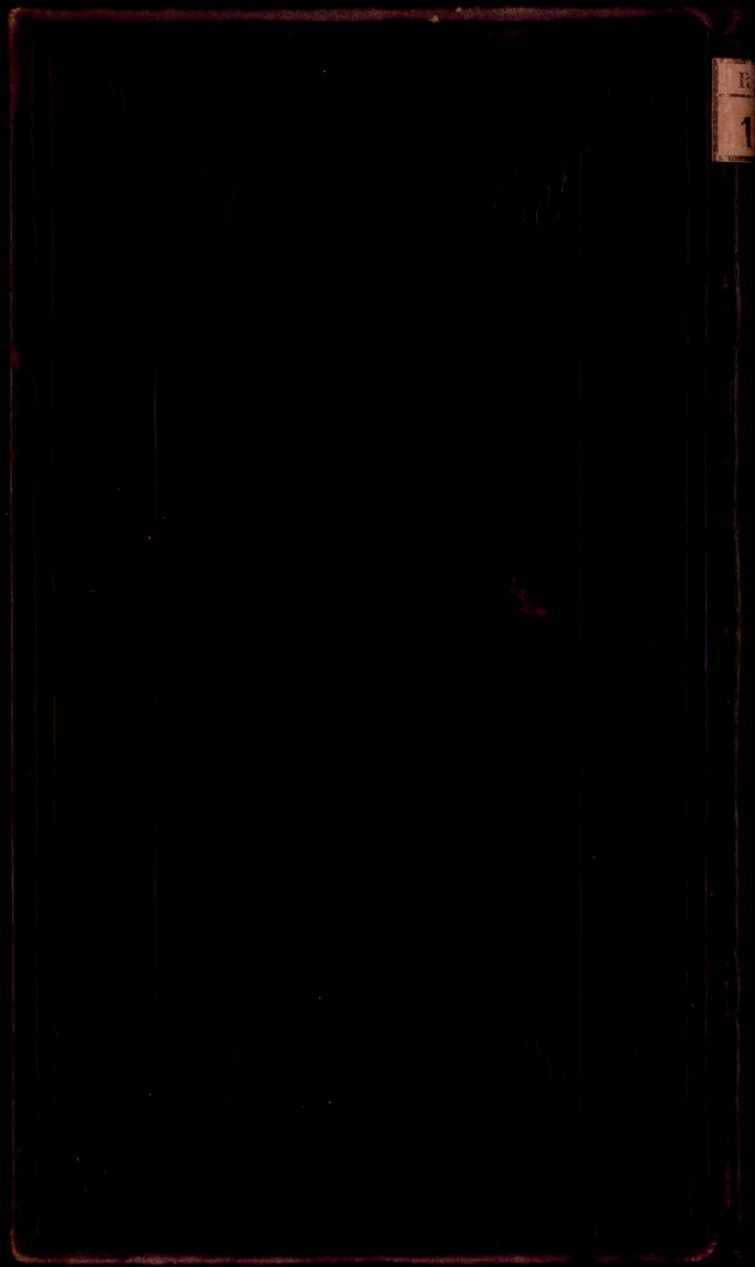

75 871 9064
JAN 10 1906
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY

R
1

